УЛКАН, ДАВЛАТ ИШИ

ТРАКТОР ЗАВОДИ—1-«ДАЛВАРЗИН» СОВХОЗИ: ОТАЛИҚ АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихий XXIV съезди қарорларида, совет кишиларининг моддий фаровонлигини янада ошириш тўққизинчи беш йилликнинг асосий вазифаларидан бири, деб ёзилган. Бунинг учун саноатнинг барча тармоқларини ривожлантириш, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари қурилишини кенгайтириш бўйича улкан ишлар амалга оширилади. Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш бу вазифани муваффақиятли ҳал этишда муҳим роль ўйнайди. «...Марказий Комитет ўзининг июль (1970 йил) Пленумида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг кенг, комплекс программасини ишлаб чиқди, яъни узоққа мўлжалланган ва реалистик программани ишлаб чиқди. Қишлоқ хўжалик проблемалари шундай проблемаларки, бир-икки йил ва ҳатто беш йил ичида уларнинг ҳаммасини тўла-тўкис ҳал қилиб бўлмайди, бунинг учун анча узоқ муддат, катта маблағлар, фақат қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг эмас, балки бутун саноатимиз меҳнаткашларининг ҳам зўр куч-ғайрат кўрсатиши талаб этилади», деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг съезддаги докладида.

Тошкент меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қўйган вазифаларни жуда яхши ҳис этмоқдалар. «Ўроқ ва Болға» иттифоқини янада мустаҳкамлашнинг халқ хўжалик ва сиёсий аҳамиятини тушунган саноат корхоналарининг, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг, илмий-тадқиқот муассасаларининг партия ташкилотлари қишлоққа оталиқ ёрдамини янада кучайтириш бўйича улкан ишларни бажаришди. Жуда кўп коллективлар деҳқонлар билан ҳамкорликда ўз иш планларини ишлаб чиқишди. Улар қишлоқ меҳнаткашларига техника ремонтида, эҳтиёт қисмлар билан таъминлашда, фермаларни механизациялашда, дала шийпонлари қурилишида ва бошқа ишларда ёрдам бердилар. Қишлоқда олимлар муҳим тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар, пойтахт театрларининг артистлари ўз маҳоратларини намойиш қилишмоқда.

Шаҳарнинг жуда кўп корхоналари дала меҳнаткашлари билан мустаҳкам оталиқ алоқаларини ўрнатишган. «Ташсельмаш», электрон техника, экскаватор ремонти, химия-фармацевтика, 9-шина-ремонт заводлари, 153-қурилиш тресті, «Главташкентстрой»нинг қатор автобазалари, «Ташгипрогор» институти, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси ва бошқалар шулар жумласидандир. Тошкентликлар Мирзачўл пахтакорлари билан азалдан дўст. Ҳозир бу алоқалар янада мустаҳкамланмоқда. Пойтахт районлари Сирдарё областининг районларини ўз оталиқларига олишган. Яқинда эса қишлоққа оталиқ ёрдамининг яна бир кўриниши юзага келди. Москваликлар ташаббусига қўшилган Ленин ва Ҳамза районларидаги айрим корхоналарнинг ишчилари ўтган шанба ва якшанба кунлари Тошкент областининг Бўстонлиқ ва Ўрта Чирчиқ районларига чиқиб, қишлоқ меҳнаткашларига чорва молларига озуқа тайёрлашда ёрдам бердилар.

Тўғри, шаҳарнинг қишлоққа оталиқ ёрдамини ташкил этишда ҳали камчиликлар йўқ эмас. Айрим корхоналар бу иш билан мунтазам шуғулланмайди, белгиланган планларни бажаришмайди. Партия ташкилотлари бу муҳим иш устидан қаттиқ назорат ўрнатишлари лозим. КПСС Марказий Комитетининг июль (1970 йил) Пленуми ва партиянинг XXIV съезди қарорлари ана шуни талаб қилади.

СУРАТДА: юз мингинчи Тошкент трактори 1-«Далварзин» совхозида.

Бугун

биз газетанинг иккинчи ва учинчи саҳифаларида Тошкент трактор заводи ишчиларининг Тошкент областидаги 1-«Далварзин» совхози деҳқонларига кўрсатаётган оталиқ ёрдами ҳақида, бу икки коллективни бир-бири билан боғлаб турган дўстлик ҳақида ҳикоя қиламиз.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
6 ИЮЛЬ 1971 й.
СЕШАНБА
№ 156 (1531).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ газеталарда

⊙ Кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия активи мактабининг навбатдаги машғулоти бўлди.

⊙ Совет Иттифоқи билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартноманинг 10 йиллиги муносабати билан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан Ким Ир Сен билан Цой Ен Ген ўртоқларга ва улар орқали Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети, Олий Халқ мажлиси президиуми, КХДР Министрлар Кабинети ва бутун корейс халқига самимий қутловлар йўллadилар.

⊙ Бирлашган Араб Республикаси Бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Маҳмуд Риаднинг Совет Иттифоқига визити тўғрисида тонгги газеталарда қўшма ахборот берилган.

⊙ Узиюрар «Луноход-1» аппарати Ойга Қуёш чиқишини тўққизинчи марта кутиб олди. «Луноход» билан 3 июлда ўтказилган навбатдаги алоқа сеансида аппарат ичидаги системаларнинг аҳволи текшириб чиқилди.

Беш йиллик вахтасида

1973 йил ҳисобига

«...1975 ЙИЛДА ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ 10,5—11 МИЛЛИАРД КВАДРАТ МЕТРГА КЎПАЙТИРИШ ТАЪМИНЛАНСИН».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилидаёқ баракали меҳнат қилиб ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда.

Бу даргоҳда тўқувчи Л. Казанцеванинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган новаторлар сони тобора ортиб боряпти. Ҳозир неча юзлаб меҳнатчилар беш йиллик шахсий топшириқларини уч ярим-тўрт йилда бажаришни ўзларига шиор қилиб олганлар.

Кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келаётган мастер ёрдамчиси Рустам Абдураҳмонов номи комбинат коллективи ўртасида танилган. Ҳалол меҳнати билан халқ хўжалигимизни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиб келаётган бу ватанпарвар йигит беш марта қолоқ участкага ўтиб ишлаб келмоқда.

Р. Абдураҳмонов бригадаси саккизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан бир ярим йил олдин бажариш билан умумкомбинат планининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшган эди.

Уларнинг тўққизинчи беш йилликдаги режалари янада улкан. Бригада аъзолари тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини 1972 йил 25 сентябрда бажаришга аҳд қилди.

Бугун

тўқувчилар дастгоҳларида ҳар кунгидан ҳам унумли иш бажардилар. Сменада кунлик нормага қўшимча бир неча юз метр ип-газлама тайёрланди. Бу маҳсулотлар 1973 йил ҳисобига топширилди.

ЧЎЛГА ҲУЖУМ

КПСС XXIV съезди Директиваларида таъкидланишича, беш йилликда ерларни мелиорация қилиш ҳамда суғориш системаларини ривожлантиришга катта эътибор берилади. Жумладан, Ўрта Осиё республикаларида янги 650 минг гектар суғориладиган ерлар барпо этилади.

Ҳозир В. Д. Журин номли Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институти Қарши чўлини ўзлаштириш бўйича тадқиқот ишларини анча кенгайтириб юборди. Тошкентлик олимлар Қарши магистрал каналининг бўлажак лойиҳаси устида бош қотиришмоқда. Аниқроқ қилиб айтганда, мутахассислар бақувват Амударёнинг сувларини ҳеч қандай тўсиқларсиз тепага чиқариш йўлларини ўйлашмоқда. Бу ишга Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академиясининг мухбир аъзоси, профессор А. Муҳамедов раҳбарлик қилмоқда.

Бугун

институтда республиканинг суғорилмайдиган ерларида канал ва дамбалар қуришни ҳисобга олиш методлари ишлаб чиқилмоқда.

ДАМ ОЛУВЧИЛАРГА ЙИҒМА УЙЛАР

Бутуниттифоқ марказий туризм совети Тошкентга 70 та йиғма уйларни юборди. Улар сифатли ёғочлардан ишланган ихчам ва чиройли кўчма бинолардир.

Тошкент область туризм совети бу уйларни Чорвоқ денгизи атрофидаги Юсуфхона қишлоғига, Тошкент денгизи атрофига ўрнатади. Бу бинолар икки кун дам олувчи ишчи ва хизматчилар ихтиёрига бериб қўйилади.

ФИЛЬТРЛИ СИГАРЕТЛАР

Ж. Обидова номидаги Тошкент тамаки фабрикасида «БТ» ва «Столичний» типидаги фильтрли сигаретлар ишлаб чиқаришга тайёргарлик бошланди. Илгари улар Болгария ва Москвадан келтирилар эди.

Янги хил сигаретлар 25—30 процент никотинни ушлаб қолади.

Германия Демократик Республикасидан келтирилган мослама ишга туширилгач, фильтрли сигаретлар кўплаб чиқарилади.

КЕРАКЛИ БУЮМЛАР

Шаҳардаги асбобсозлик заводида халқ истеъмоли буюмлари кўплаб ишлаб чиқарилмоқда.

Бугун

заводда эшиклар учун янги хил қулфлар ишлаб чиқариш бошланди. Тажриба йўсинида тайёрланаётган мазкур буюмлар анча такомиллаштирилган.

Маҳсулот чиқиндиларидан эса болалар учун турли хил ўйинчоқлар ясаляпти.

Завод коллективи тайёрлаётган халқ истеъмоли буюмларининг умумий баҳоси ҳар куни 25 минг сўмга етказиляпти.

ШАҲРИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ ЭКСПОНАТЛАР

Бу йил Ўзбекистон ССР санъат музейи кўпгина янги экспонатлар билан тўлдирилди. Булар асосан Бухоро ва Хева амалий санъати усталари томонидан тайёрланган кашта ва гуллардан иборат.

Эрамиздаги XIV—XIX асрларга тааллуқли сопол буюмлари коллекцияси, айниқса, қимматлидир. Бу коллекция музейга бухоролиқ археолог Сергей Николаевич Юренев томонидан тортиқ қилинди.

● *Маданият саройи янгиликлари*

Диплом олган фильм

Темирйўлчилар маданият саройида ҳаваскорлар киностудияси бир неча йилдан буён мавжуд. Бу ерда ишланган қизиқарли фильмлар республика ва шаҳар миқёсидаги кўрикларда бир неча бор намойиш этилиб, томошабинлар эътиборини қозонган.

Куни кеча киностудиянинг ҳаваскор режиссёр ва операторларидан бир гуруҳи Ригада бўлиб ўтган ҳаваскорлик фильмлари Бутуниттифоқ кўригидан қайтиб келди. Улар намойиш этган «Пўлат излар соқчиси» фильми кўрикда катта муваффақият қозонди ва диплом билан тақдирланди.

Фильмнинг постановкачи режиссёри — йўл милицияси майори М. А. Баскис. Фильмда осойишталик посбонларининг ҳаёти ва жасорати ўз аксини топган.

Пионерлар ҳузурида

Маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик коллективини темир йўл ишчи ва хизматчилари жуда яхши билишади. Уларни ҳамма жойда севинч билан кутиб олишади. Ҳозирги кунда махсус ташкил қилинган концерт бригадаси темир йўл линия станцияларида ёқимли куй ва ашулалар, жозибадор рақслар ижро этиб, мухлисларини хушнуд этмоқда. Қисқа вақт ичида уларнинг чиқишларини Хўжакент, Жилға, Гулистон, Сирдарё ва бошқа станциялар ишчи-хизматчилари томоша қилишди.

Ҳаваскорлар тез-тез пионер лагерларида ҳам меҳмон бўлиб туришибди. Ўтган куни улар Қибрайдаги В. И. Ленин номли пионерлар лагерида бўлиб, кичкинтойларга ва уларнинг ота-оналарига концерт қўйиб бердилар.

● *Меҳнат семестри бошланди*

ОЛОВ ҚАЛБЛАР ҲИММАТИ

Бугун

шаҳар саноат корхоналари ва қурилишлардаги меҳнаткашлар сафи бир йўла бир неча минг кишига ортди. Имтиҳонларни топшириб бўлган студент йигит-қизлар ишчилар билан ёнма-ён туриб, учинчи меҳнат семестрини бошладилар.

Шаҳримиздаги йирик олий ўқув юртларидан бири — Тошкент Давлат медицина институтининг кўп минг кишилик студентлар отряди ёзги отпускани болалар боғчаси, мактаб, маданий-маиший муассасалар қурилиши ва шаҳримиздаги айрим корхоналарда ўтказадилар.

Шулардан юзга яқин студент «Шарқ» мебель фирмаси коллективига ёрдамга келди. Кеча улар фирма ишчилари, ишлаб чиқариш участкалари, иш жараёнлари, деталь ишлайдиган ускуналар билан танишдилар. Ёшлар меҳнат семестрини ана шу фирмада ўтказадилар.

Шу кунларда фирмада тайёрланаётган медицина мебеллари бўлажак шифокорларни қизиқтириб қолди. Улар шифохоналар, поликлиникалар, медицина ташкилотлари учун ўндан ортиқ номда мебеллар тайёрлашда бевосита иштирок этадилар.

Мажбурият бажарилди

Бугун

енгил саноат Марказий лойиҳа конструкторлик-технология бўлимининг И. Дидович бошчилигидаги коллективи Тошкентда қуриладиган 1-пойафзал заводининг лойиҳасини буюртмачига топширди. Бу муҳим объект лойиҳасини бюро коллективи «Узгипротяжпром» институти лойиҳачилари билан ҳамкорликда тузди.

Шундай қилиб, лойиҳачилар ўз мажбуриятларини муддатидан олдин бажаришди.

Қардош республикага

Яқинда Ўрта Осиё пахтачилик саноати корхоналарининг ихтисослашган бошқармаси Тошкент бўлими монтаж-созлаш бригадасининг мутахассислари Туркманистонда Ҳовузхон пахта тозалаш заводини қуриб давлат комиссиясига топширдилар. Бу корхона цехларида Ўзбекистон пойтахти монтажчилари инженерлар С. Саидмуродов ва Х. Каримов раҳбарлигида технологик жиҳозлар монтаж қилишни муддатидан олдин бажардилар.

ДУРАНГЛАР ТУРИ

Бугун

СССР чемпионатининг футбол бўйича олий лига командалари орасида битта учрашув бўлиб ўтади. Бунда Марказий армия спорт клуби пойтахтнинг спартакчилари билан ўйнади.

Кеча

мамлакатимизнинг етти шаҳрида ана шу группанинг учрашувлари бўлиб ўтди. Бу ўйинларнинг бештаси дуранг натижалар билан тугади.

Киевда бўлиб ўтган ўйинни футбол мухлислари сабрсизлик билан кутган эдилар. Украинлар билан грузинларнинг бўладиган ҳар бир ўйини жуда қизиқарли ўтарди. Кечаги бўлиб ўтган учрашув эса 1:1 ҳисобида тугади. Турнир жадвалида пешқадамликни қўлдан бермай келаётган киевликлар 21 очко тўплаб ҳамон олдинда бормоқдалар.

Ереваннинг «Арарат» ва Москванинг «Динамо» командалари пешқадамдан икки очко орқада боришяпти. Бу командаларнинг кечаги учрашувлари ҳам дуранг натижаларда тугади. Ереванликлар ленинградликлар билан 3:3 ҳисобида ўйнашди. Пойтахтнинг динамочилари билан Бокунинг «Нефтчи» спортчилари орасидаги учрашувда ҳисоб очилмади.

Донецкда бўлиб ўтган «Шахтёр» футболчилари билан «Пахтакор» спортчиларининг учрашуви 3:3 ҳисобида тугади. Энди пахтакорчилар 11 очко тўплаб турнир жадвалидан битта юқорига кўтарилдилар ва 13 ўринни эгалладилар.

Ворошиловград «Заря» ва Олмаотанинг «Қайрат» командалари ўртасидаги ўйинда майдон эгалари қозоқлар дарвозасига 4 та тўп уриб, ўзларидан битта ўтказиб юбордилар. Минскнинг «Динамо» ва Москванинг «Торпедо» командалари 1:1 ҳисобида ўйнашди. Львовнинг «Карпати» футболчилари билан Ростовнинг армиячилари орасидаги ўйин 3:1 ҳисобида львовликлар фойдасига ҳал бўлди.

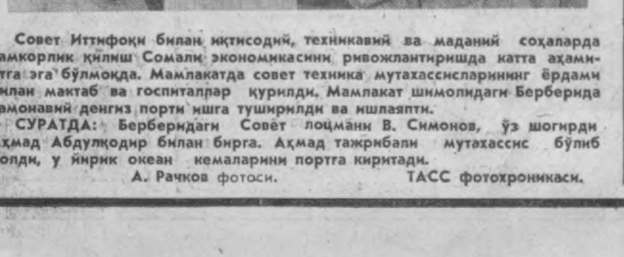

Совет Иттифоқи билан иқтисодий, техникавий ва маданий соҳаларда ҳамкорлик қилиш Сомали экономикасини ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Мамлакатда совет техника мутахассисларининг ёрдами билан мактаб ва госпиталлар қурилди. Мамлакат шимолидаги Берберида замонавий денгиз порти ишга туширилди ва ишлаяпти.

СУРАТДА: Берберидаги Совет лоцмани В. Симонов, ўз шогирди Аҳмад Абдулқодир билан бирга. Аҳмад тажрибали мутахассис бўлиб қолди, у йирик океан кемаларини портга киритади.

А. Рачков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Чет элларда

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ҚОҲИРА, СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартноманинг ратификация ёрлиқлари Москвада айрибошланганлиги Қоҳирада чиқадиган ҳамма газеталарнинг асосий мавзуи бўлди.

Газеталар Совет-Миср шартномаси кучга кирганлигини биринчи саҳифаларда кўзга яққол ташланадиган ўринларда катта-катта сарлавҳалар билан хабар берди.

Миср пойтахтининг матбуоти ратификация ёрлиқлари айрибошланганидан сўнг СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан БАР ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад сўзлаган нутқларини муфассал баён қилиб, икки дўст мамлакат тузган шартнома Яқин Шарқда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бериши керак, деб таъкидлайди.

(ТАСС).

ШВЕЦИЯДА НАРХ-НАВО КЎТАРИЛМОҚДА

СТОКГОЛЬМ, Швециядаги уй-рўзғор иши билан банд аёлларнинг тирикчилик қилиши мушкуллашиб қолди. Мамлакатда биринчи июлдан бошлаб сут нархи анча ошди, барча сут маҳсулотлари, гўшт қимматлашди. Ун, нон, крупа нархи ҳам кўтарилади.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ—

Катта қадамлар

БИЗ ҳикоямизни тарихдан бошлаймиз. Мана, саҳифалари вақт ўтиши билан сарғайиб кетган эски газеталар, подшивкалардан олинган бир неча қизиқарли фактлар. Шундай қилиб, сўз навбати тарихга. «Тошкентда баҳорги-ёзги мавсумга мўлжалланиб, дала меҳнаткашлари учун 1475 та омоч, 3550 та кетмон, 1000 дона ўроқ, 5000 та тақа тайёрланди».

(«Туркестанская Правда» газетаси, 1 Май, 1923 йил)

«Давлат савдоси техника конторасп томонидан «Фордзон» системасидаги 9 та трактор олинди. Ана шундай машиналарнинг етишмаслиги сабабли, контора бешта тракторни пахтачилик комитетига, иккита тракторни Бухорога ва иккита тракторни Хоразмга сотди».

(«Туркестанская правда» газетаси, 1 Май, 1924 йил).

«1924 йил августининг ўрталарига келиб давлат қишлоқ омборларига «Фордзон» тракторларидан 20 таси келтирилади. Аммо, бу қишлоқ хўжалигимиз эҳтиёжларини етарли қондира олмайди».

(«Туркестанская правда» газетаси, 30 июль, 1924 йил)

«Тошкентдаги Ильич номли давлат қишлоқ омбори заводида биринчи ўзбек тракторчиси ўртоқ Акбар Хўжа етишиб чиқди. У ўқишнинг тўлиқ курсини тугаллади».

(«Туркестанская правда» газетаси, 7 сентябрь, 1924 йил).

Бу шаҳарнинг қишлоққа биринчи ёрдами эди. Энди ҳозирги кунга қайтайлик.

Ҳозир Тошкентдаги трактор заводи ҳисоб бўйича СССРдаги 15-заводдир. Пахтачиликка мослаштирилганлиги бўйича эса у Иттифоқдаги ягона корхонадир.

Корхона бош конвейеридан ҳар ўн минутда битта трактор, ҳар етти минутда эса битта прицеп тушириб олинади.

Бу рақамларни эски газеталардан олинган рақамлар билан солиштиринг. Ўшанда республика пахтачилигини замонавий қишлоқ хўжалик техникаси билан жиҳозлашда нақадар улкан ўзгаришлар бўлгани кўз олдингизда яққол намоён бўлади.

КПСС XXIV съезди совет тракторсозлари олдига ҳам катта вазифаларни қўйган. Агар 1970 йили 458,5 мингта трактор ишлаб чиқарилган бўлса, 1975 йилга келиб, конвейерлардан 575 мингта трактор тушириб олинади.

1971 йилда биргина Тошкент трактор заводи 21 мингта машина ва 38 мингта трактор прицеплари ишлаб чиқаради.

Заводнинг маҳсулотларни ортиш майдонида доимо иш қизгин. Ҳар куни кўплаб тракторлар турли адресларга жўнатилади. Бугун эса прицепларнинг навбатдаги тўпи оталиқдаги совхозга жўнатилади. Уни жўнатишга комсомол аъзоси Ш. Қодиров тайёргарлик кўряпти.

ИККИ КАЛИТ

ИККИ муҳим воқеа завод коллективининг эсида абадий қолади. 1970 йилнинг апрелида, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида, корхонанинг бош конвейеридан 00001-трактор тушириб олинди. Бу трактор калити Ўзбекистон комсомолининг XIX съездида Наманган область Поп районидаги В. И. Ленин номли колхознинг энг яхши механизатори, комплекс механизациялашган комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Анорхон Эргашевага топширилди. У ўз нутқида шундай деди:

«Мен 1-Тошкент трактори калитини олганлигимдан ғоят бахтиёрман. Ана шу машинани яратган конструкторларга, инженерларга ва ишчиларга катта раҳматлар айтаман.».

Шундан бери орадан бироз вақт ўтди. 1970 йилнинг сентябрь ойида трактор заводининг барча ишчилари ўн мингинчи трактор тайёрланганлиги муносабати билан ўтказилган тантанали митингга тўпландилар. Бу тракторни корхона бош конвейеридан йиғув цехининг энг яхши йиғувчи-слесари О. Кротов олиб чиқди.

Юбиляр-тракторнинг калити оталиқдаги 1«Далварзин» пахтачилик совхозининг машҳур механизатори Абдураим Мирзаахмедовга топширилди. Митингда шу хўжаликнинг партия ташкилоти секретари, фахрий меҳмон Х. Юсупов дил сўзларини айтди.

Ана шу иккита ёдгорлик калити тошкентлик машинасозлар билан Ўзбекистон пахтакорлари ўртасидаги дўстликнинг рамзий маъноси бўлиб қолди. Бу дўстлик йилдан-йилга мустаҳкамланяпти.

1917 йил. Изғирин қишнинг ноябрь ойи. Бир неча кун илгари жаҳонда энг буюк революцион тўнтариш юз берган Питерда деҳқон депутатлари Советининг фавқулодда Бутунроссия съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Унинг делегатлари янги, эндигина қарор топган Совет ҳокимиятига муносабатларини, ер тўғрисидаги, тинтлик тўғрисидаги революцион деҳқонларнинг келажаги ҳақидаги масалаларни ҳал этишарди.

Музокаралар, баъзан эса большевикларнинг ўнг ва сўл эсерлар билан қизғин олишувлари бир неча кун, гоҳо эса тунлари ҳам давом этди. Съезд ёпилгандан сўнг орадан бир кун ҳам ўтмай деҳқон депутатлари Советининг иккинчи Бутунроссия съезди ўз ишини бошлади. Унинг делегатлари В. И. Ленининг қуйидаги сўзларини эшитишга муваффақ бўлдилар:

— Биз ҳозир ишчи ва деҳқонларга қирғоқлари кисельдан бўлган сут дарёларини ваъда қилмаймиз, аммо биз шундай деймиз: ишчиларнинг ва эксплуатация қилинаётган деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи, Советлар ҳокимияти учун изчил кураш социализмга олиб боради.

Буюк доҳий ишчилар синфи билан деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи зарурлиги ҳақидаги фикрни ана шу съездларда бир неча бор такрорлади. «Фақат ишчи ва деҳқонларнинг иттифоқи билангина ер ва тинчликка эришиш мумкин», деб таъкидлаган эди у.

Ана шу сўзлар айтилгандан бери орадан жуда кўп йиллар ўтди, аммо бу сўзлар совет кишилари учун ҳозир ҳам қонундир.

Ҳозир, бизнинг синфимизнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкамдир. Ишчилар синфининг ва колхоз деҳқонларининг Ленин партияси раҳбарлиги остидаги бузилмас иттифоқи совет халқлари бирлигининг ядроси ҳисобланади. Коммунистик қурилишда илгари қўйилган ҳар бир қадам ана шу қардошлик иттифоқининг ҳаётий кучини намоён қилмоқда. Коммунистик партия раҳбарлигида яратувчилик меҳнати революцион курашнинг оловида тобланган бу иттифоқ бизнинг социалистик тузумимизнинг барқарор замини ҳисобланади ва шундай бўлиб қолади.

Дўст синфлар иттифоқида жамиятнинг энг илғор, энг уюшган қисми ҳисобланган қаҳрамон ишчилар синфи ҳақли равишда етакчилик ролини бажаради. Унинг ёрдами билан деҳқонлар коммунизм қурилишида актив куч бўлиб олдинга чиқади. Социалистик қишлоқ хўжалигини

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

КПСС Марказий Комитети июль Пленумидан сўнг завод коммунистлари оталиқ ёрдамини кучайтиришга қарор қилдилар.

ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИНИНГ КОЛЛЕКТИВИ 1970 ЙИЛИ «ДАЛВАРЗИН—1» СОВХОЗИГА ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ ОЛДИ:

ФЕРМАДАГИ БАРЧА ОҒИР ИШ ЖАРАЁНЛАРИНИ ТЎЛА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ; ХЎЖАЛИККА 40 НОМДАГИ ТУРЛИ МАТЕРИАЛЛАР, АСБОБ-УСКУНАЛАР ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР ЕТКАЗИБ БЕРИШ;

ИШЧИЛАР ЎЗ ЗИММАЛАРИГА ОЛГАН БУ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРДИЛАР.

Корхона коллективининг бугунги ҳаёти қандай? Биз заводга келганда бу ерда, партия комитетида қишлоққа оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича комиссия йиғилиши бўлаётган экан. Аввало, келажак планлари ҳақида гапиришдан олдин, илгари қилинган ишларга бир назар ташлайлик. Бунинг учун, албатта завод цехларини айланишингиз лозим.

Корхонанинг 10-ностандарт жиҳозлар цехига Владимир Зинченко раҳбарлик қилади. Бу ерда Ш. Орипов бошлиқ махсус бригада азаматлари ҳам меҳнат қилишади. Бригаданинг ҳар бир аъзосини оталиқдаги совхозлар жуда яхши танишади. Улар—завод бош энергетиги В. Толмачев ва бош механик Р. Штамм раҳбарлигида, корхона ветерани В. Антюхов, пайвандчи В. Ильчин ва слесарь А. Прохоровлар 1-«Далварзин» совхозининг янги чорвачилик фермасидаги оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялашда актив иштирок этишди. Шу туфайли, ҳозир бу ерда сигирларни соғиш процесси буткул автоматлаштирилди. Ферманинг бешта хонасига водопровод келтирилди.

Оталиқ ёрдами кўрсатаётганларнинг бири билан танишинг. Мана бу суратда Тошкент трактор заводининг ветерани, ҳозирги пайтда эса, механика-йиғув цехининг слесари, коммунистик меҳнат зарбдори В. Антюхов акс этган. У 20 йилдан бери корхонада меҳнат қилади. У биринчи Тошкент тракторини ва ўн мингинчи юбилей машинани йиғиш бахтига муяссар бўлганлардан.

Цех бошлиғи Владимир Зинченко ҳикоя қилади;

— Ҳозир биз қисқа муддат ичида оталиқдаги совхознинг буюртмасини бажармоқдамиз. Биз уларга енгил йиғма дала шийпонлари тайёрлаб беришимиз лозим. Бу шийпонлар лойиҳаси билан В. Марков бошлиқ бўлган механизация бўлими ишчилари шуғулланишяпти.

8-цехда биз токарлик ва фрезерлик станокларини ремонт қилаётган Н. Кондратьев бригадаси азаматлари билан учрашдик. Бу станоклар совхознинг ремонт устахонаси учун мўлжаллангандир. Бундан ташқари, ўтган йили ана шу ерда 1-«Далварзин» совхозига учта токарлик, йўниш ва фрезерлик станоклари жўнатилган эди. Уларни ўрнатишда дала меҳнаткашларига слесарлардан А. Санжапов ва Б. Воҳидовлар яқиндан ёрдам беришди.

Оталиқдаги хўжаликка яқиндан ёрдам беришда 4-цех коллективининг хизмати катта бўляпти.

Баҳорги экин-тикин ишлари пайтида трактор заводи совхозга мутахассислар ажратди. Учта кўчма устахона қишлоқ хўжалик техникасини ремонтдан чиқаришда қатнашди

Келинг, энди корхона партия комитетига қайтайлик. Навбатдаги мажлисни қишлоққа оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича комиссия раиси, корхона директорининг кадрлар бўйича ўринбосари Р. Рустамов очди. Бу мажлисда завод партия комитетининг секретари И. Лукьянов ва унинг ўринбосари Н. Белозеровлар ҳам иштирок этишарди.

Комиссиянинг ҳисоботидан шу нарса маълум бўлдики, шу йилнинг ўзида оталиқдаги совхозга беш юз метрга яқин водопровод қувурлари жўнатилибди, бир қанча тонна қурилиш материаллари, қирқувчи асбоблар ва тракторлар учун эҳтиёт қисмлар ҳам юборилган. Ҳозирги пайтда кўчма устахона жўнатишга тайёргарлик кўриляпти. Шунингдек, механика устахоналарига янги жиҳозларни ўрнатиш ва уни созлашда ёрдам бериш, шунингдек, хўжаликда қишлоқ телефон станциясини фойдаланишга топширишга кўмак бериш режалари ҳам белгиланган.

Яқинда заводнинг монтажчилар бригадаси оталиқдаги совхозга йўл олади. Уларнинг чорвачилик фермасида амалга оширадиган ишлари анчагина.

ЗАВОД КОЛЛЕКТИВИ 1971 ЙИЛГА ЯНА ҚУЙИДАГИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ ОЛДИ:

1. ЭКИШ КАМПАНИЯСИ ВАҚТИДА КЎЧМА УСТАХОНАЛАР ЁРДАМИДА БАРЧА ТЕХНИКАНИНГ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ РЕМОНТ ҚИЛИНИШИНИ ТАЪМИНЛАШ;

2. ВОДОПРОВОД ЎТКАЗИШ УЧУН КОЛХОЗГА 400 МЕТР ҚУВУР ЕТКАЗИБ БЕРИШ;

3. МЕХАНИКА УСТАХОНАЛАРИДАГИ УСКУНАЛАРНИ ЎРНАТИШ ВА СОЗЛАБ БЕРИШ;

4. ПАХТА ТЕРИМИ ДАВРИДА МАШИНАЛАРНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ УЧУН МУТАХАССИСЛАР АЖРАТИШ;

5. МЕХАНИЗАТОРЛАРНИ ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР ВА АСБОБ-УСКУНАЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШ;

ТОШКЕНТ МАШИНАСОЗЛАРИ БУ МАЖБУРИЯТНИНГ ДАСТЛАБКИ УЧ БАНДИНИ ҲАМ БАЖАРИБ ҚЎЙДИЛАР.

Заводда ана шу муҳим ва хайрли ишдан ҳеч ким четда қолмаяпти. Ҳамма дала меҳнаткашларининг талабларини бажаришни ўзи учун шараф деб билади. Мана бунга бир мисол.

8-цехнинг капитал ремонт участкаси. Бу ерда қишлоқ меҳнаткашлари учун электр жиҳозлар тартибга келтирилади. З. Муҳидов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси тежаб қолинган материаллардан совхоз фермасидаги оғир меҳнат талаб қиладиган жараёнларни механизациялаш учун тўртта электр двигателни капитал ремонтдан чиқарди. Бу ишда Х. Қувондиқов, Б. Қорабеков ва Т. Мирзаевлар айниқса намуна кўрсатишди.

Б. Назаров бошлиқ катта электр обмоткачилар бригадаси совхознинг пайвандлаш трансформаторларини тартибга келтирди.

Завод газетаси мунтазам равишда тракторсозларга қишлоқ буюртмаларининг бажарилиши, амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳикоя қилиб боради. Ана шуларнинг ҳаммаси бирга қўшиб олиб борилганида партия ташкилотига оталиқ алоқаларининг аниқ формаларини ишлаб чиқиш ва пахтакорларга ёрдамни янада кучайтириш имконини берарди.

Трактор заводи коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, ярим йиллик топшириғини шараф билан муддатидан илгари бажарди. Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги тошкентлик тракторсозлардан 9886 трактор, 19420 та прицеп, 241 та автопоезд олди. 315,8 сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрланди.

Пландан ташқари бир миллион 305 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Шундай қилиб иккинчи ярим йиллик ҳисобига 86 та трактор, 420 та прицеп ва 25 та автопоезд ишлаб чиқарилди.

Завод конвейеридан тушириб олинаётган машиналарнинг сифатига республикамиз пахтакорлари юксак баҳо бермоқдалар. Биргина 1-«Далварзин» совхозининг битта бўлимининг ўзида юбилей тракторига ўхшаш 8 та машина ишлаяпти.

Юбиляр трактор шу йили далаларга 260 тонна ўғит ташиди. Шудгорланган 90 гектар майдонга чигит ташлади. 400 гектар ерни культивация қилди, 300 гектар ерга ариқ тортди. Худди шунга ўхшаш ишларни бўлимдаги бошқа тракторлар ҳам амалга оширишди.

Шу йили оталиқдаги хўжаликка завод томонидан кўрсатиладиган ёрдам фақат миқдор жиҳатидангина эмас, балки сифат жиҳатидан ҳам тараққий этади.

ЯҚИНДА оталиқ совхоздан йиғма дала шийпонлари қурилиши учун шошилинч буюртма олинди.

10-цехнинг слесарлари цех партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Ш. Орипов ва унинг дўсти В. Ильчин айтилган масалалар юзасидан келишиш учун оталиқдаги пахтачилик хўжалигига жўнаб кетдилар.

СУРАТДА: Ш. Орипов (чапда) ва В. Ильчин бўлажак дала шийпонларининг чизмаларини ўрганмоқдалар.

Улар билан бирга 1-«Далварзин» совхозига бизнинг махсус мухбиримиз ҳам жўнаб кетди. Унинг пахтакорлар ҳақидаги ҳикоясини газетамизнинг учинчи саҳифасида ўқийсиз.

Ҳозир 1-«Далварзин» совхозига электр двигателларнинг ремонтдан чиқарилган навбатдаги тўпини жўнатишга тайёргарлик кўрилаяпти.

Сиз ушбу суратда бригада бошлиғи З. Муҳидов (чапда) ва йиғувчи-слесарь Т. Тюринни кўриб турибсиз.

ШУНИНГ УЧУН МАРКАЗИЙ КОМИТЕТ СИЁСИЙ БЮРОСИ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ТЕХНИКА БИЛАН ТАЪМИНЛАШ ВАЗИФАЛАРИНИ ҲАЛ ЭТИШДА ОДАТДА САНОАТНИНГ ҲАММА ТАРМОҚЛАРИ ҚАТНАШМОҚЛАРИ КЕРАК ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ. ИШНИ ШУНДАЙ ТАШКИЛ ЭТМОҚ КЕРАККИ, ҚАЙСИ ИДОРАГА БЎЙСУНИШДАН ҚАТЪИЙ НАЗАР БИРОН ЗАВОД ШУ КАТТА ВА ОЛИЙЖАНОБ ИШДАН ЧЕТДА ҚОЛМАСИН.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИДА ҚИЛГАН ДОКЛАДИДАН).

МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК

1-«ДАЛВАРЗИН» совхози билан бизнинг корхонамиз коллективи ўртасида самимий дўстлик алоқалари азалдан мавжуд.

Оталиққа олинган бу совхозда мен комиссия раиси сифатида биринчилардан бўлдим,—деб ҳикоя қилади завод директорининг кадрлар бўйича ўринбосари Р. Рустамов.—Менинг қалбимда бу ерда, яхши таассурот қолдирган нарса аввало шу бўлдики, у ҳам бўлса эгат байрамидир. Бу байрамга корхонамиз ишчилари ҳам таклиф қилинганди.

Шундан сўнг, жуда кўп илиқ учрашувлар бўлди. Ёзнинг иссиқ кунларида заводимиз коллективи оталиқларига олган бу ерда нима камчиликлар бўлса, уларга ўз вақтида етказиб бериб, совхозликларга яқиндан ёрдам беришди. Бир куни шундай воқеа содир бўлди. Совхоздаги культиваторга эҳтиёт қисмлар тезликда зарур бўлиб қолди. Бизнинг заводимиз бундай эҳтиёт қисмларни ишлаб чиқармас эди. Биз ҳамкасбларимиз — чирчиксельмашликларга мурожаат қилдик. Улар бизга бу эҳтиёт қисмларни тезда етказиб беришди. Шундан сўнг, совхоздаги ишлар янада юришиб кетди.

Бу йил март ойида корхона раҳбарлари оталиққа олган совхозларида меҳмон бўлишди. Бу ерда бўлиб ўтган учрашувлар ва клубда ўтказилган мажлисда совхозда қилинаётган ишлар ва унинг келажаги ҳақида батафсил тўхталиб, режалар тузилди.

Май ойида эса; пахта миришкорлари корхонамизда меҳмон бўлишди. Улар заводда қилинаётган ишлар билан танишишди. Корхона ишчилари билан совхоз деҳқонлари орасида бўлиб ўтган учрашувлар байрам тусини олди.

Ҳар доим бўлиб ўтадиган бундай учрашувлар хоҳ совхозда, хоҳ корхонада бўлмасин, худди байрамдагидек ўтади.

Шундай бўлса ҳам совхозга оталиқ ёрдами биз кутган самарани бермаяпти. Ишчиларимизнинг пахтакорлар билан чинакам алоқаси ҳали ҳам етарли эмас. Биз уларнинг камчиликларини яхши билмаймиз. Шу кунларда биз ана шу камчиликни йўқотишга ҳаракат қилаяпмиз.

БУГУНГИ КУНДА МАМЛАКАТИМИЗНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЗАМОНАВИЙ ИЛҒОР ТЕХНИКА ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТЕХНОЛОГИЯСИ БАЗАСИДА ТЕХНИКА ЖИҲАТИДАН ҚАЙТА УСКУНАЛАНИШ ЗАРУРАТИ ОЛДИДА ТУРИБДИ. БУ НАРСА БИЗНИНГ ТРАКТОРСОЗЛИКНИ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВА МЕЛИОРАТИВ МАШИНАСОЗЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ЭЪТИБОРИМИЗНИ АНЧА КУЧАЙТИРИШИМИЗНИ ТАЛАБ ЭТАДИ.

(КПСС Марказий Комитети Бош Секретари Л. И. Брежневнинг июль (1970 йил) Пленумида қилган докладидан).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ҲАМДА ДЕҲҚОНЧИЛИК ВА ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ТАННАРХИНИ АРЗОНЛАШТИРИШНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОМИЛИ ЭКАНЛИГИ ЯХШИ МАЪЛУМ.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИДА ҚИЛГАН ДОКЛАДИДАН).

1-„ДАЛВАРЗИН“ СОВХОЗИ

техника жиҳатидан қайта қуроллантириш индустрия ходимларининг мардонавор меҳнати билан чамбарчас боғлиқ. Бунда, қишлоқ хўжалигини янада кескин ривожлантириш унинг техника билан жиҳозланиши, химизация ва мелиорация билан боғлиқ эканлигини таъкидлаган КПСС Марказий Комитетининг июль (1970) Пленуми қарорлари муҳим аҳамиятга эга бўлди. Демак, машиналар, механизмлар ва минерал ўғитларини ишлаб чиқариш суръатини тезлатиш, уларнинг сифатини яхшилаш ҳам ҳал қилувчи аҳамиятга эга .

Партиямиз июль Пленуми белгилаб берган планларни Тошкентнинг ишчи коллективлари ўз жанговар программалари каби қабул қилдилар. «Дала ва фермалар меҳнаткашларига янги марраларни эгаллашда ёрдам берамиз, колхоз ва совхозларга кўпроқ тракторлар, сеялкалар, ўрим-йиғим машиналари, минерал ўғитлар етказиб берамиз»,—саноат корхоналари ана шу шиор остида меҳнат қилишмоқда.

Шу билан бирга шаҳарнинг қишлоққа ёрдамининг бошқа кўриниши—оталиқ ёрдами ҳам ривожланиб бормоқда. Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари оталиқ областларидаги колхоз ва совхозлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган, мунтазам равишда қишлоқларга чиқиб, деҳқонларга ишлаб чиқаришда—техника ремонтида, устахоналарни жиҳозлашда, ферма ва дала шийпонлари қурилишида, қишлоқларга телефон ўтказишда ва бошқа ишларда ёрдам бермоқдалар. Сиёсий ва маданий алоқалар ҳам ривожланиб борди. Шаҳарнинг қишлоққа оталиқ ёрдами «Ўроқ ва Болға» иттифоқини мустаҳкамлашда яна бир ёрқин саҳифа бўлди.

Бундан бир йил муқаддам, КПСС Марказий Комитетининг Пленумида партиянинг қишлоқ хўжалик соҳасидаги амалга ошираётган тадбирларининг иқтисодий ва сиёсий аҳамиятини кўрсатиб ўтган ўртоқ Л. И. Брежнев ўз докладида, буларнинг ҳаммаси колхоз ва совхоз тузумининг янада мустаҳкамланишига, хизмат қилади, ишчи ва деҳқонлар иттифоқининг мустаҳкамланишида катта аҳамиятга эга, коммунизм қурилиши учун хизмат қилади, деган эди.

Совет халқларининг бирлиги бузилмасдир, бизнинг халқ ҳокимиятимиз қудратининг ишончли посбони, коммунизм йўлидаги бўлажак муваффақиятларимизнинг манбаи бўлган ишчи ва деҳқонларнинг иттифоқи ҳам бузилмасдир.

Бугун биз газетхонларимиз эътиборига ҳавола қилаётган материалларда шаҳар ва қишлоқнинг мустаҳкамланиб бораётган иттифоқи ҳақида, Тошкент трактор заводи ишчиларининг 1-«Далварзин» совхози пахтакорлари билан дўстлик алоқалари, уларнинг оталиқ ёрдами ҳақида, совхоз деҳқонларининг ишлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

ХОНАДА УСТИ ЧАНГ БИЛАН ҚОПЛАНГАН БРЕЗЕНТ ЭТИКЛИ КИШИЛАР ЎТИРИШИБДИ. УЛАРНИНГ ҲОЗИРГИНА ДАЛАДАН ТЎППА-ТЎҒРИ ШУ ЕРГА КЕЛГАНЛАРИ СЕЗИЛИБ ТУРАРДИ. БУ ЕРГА ЯНА ТУФЛИ КИЙГАН БИР ҚАНЧА КИШИЛАР ҲАМ КИРИБ КЕЛИШДИ. АФТИДАН, УЛАР ТОШКЕНТДАН МАШИНАГА ЎТИРИШГАНУ, ҲАЛИ ЧЎЛ ЧАНГИНИ ЮТМАСДАНОҚ, 1-«ДАЛВАРЗИН» СОВХОЗИГА ЕТИБ КЕЛИШГАН, СОВХОЗ РАҲБАРЛАРИ ОБЛАСТЬ БОШЛИҚЛАРИ КЕЛИБ ҚОЛДИ, ДЕБ ЎЙЛАШДИ.

— ЙЎҚ,—ДЕБ ҲАР ХИЛ ГУМОНЛАРГА БАРҲАМ БЕРДИ МЕҲМОНЛАРДАН БИРИ.— ТОШКЕНТ ТРАКТОРЛАРИ СИЗНИНГ МАЙДОНЛАРИНГИЗДА ИШЛАЯПТИМИ? ҲА, БАЛЛИ. БИЗ АНА ШУ ЗАВОДДАНМИЗ.

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, МЕҲМОНЛАР ЎЗЛАРИНИ ТАНИШТИРДИ:

— ФАМИЛИЯМ ЛУКЬЯНОВ. ИВАН МИХАЙЛОВИЧ. ПАРТКОМ СЕКРЕТАРИМАН.— КЕЙИН У БОШҚА МЕҲМОНЛАРНИ ҲАМ ТАНИШТИРДИ.

ДАВРАДАГИЛАР ДАМЛАНГАН АЧЧИҚ ЧОЙДАН ҲЎПЛАШИБ, СУҲБАТГА КИРИШИШДИ. УЛАР ДИЛЛАРИДАГИ СЎЗЛАРНИ ИЗҲОР ҚИЛИШАРДИ.

ТРАКТОР ЗАВОДИ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ ИВАН МИХАЙЛОВИЧ ЛУКЬЯНОВНИНГ СОВХОЗ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ ҲАКИМ ЮСУПОВИЧ ЮСУПОВ БИЛАН ДИАЛОГИ

Совхоз партия комитетининг секретари Ҳаким Юсупович Юсупов.

— БИЗ ЎЗИМИЗни аллақачондан бери шаҳарлик қишлоқилар деб атаймиз. Биринчидан, ҳозир ҳам, илгари ҳам, заводимиз «Ташсельхозмаш» деб аталган пайтида, бизнинг маҳсулотларимиз қишлоқларга жўнатиларди. Иккинчидан эса, заводимиз «Қизил Ўзбекистон» колхозига кўп йиллардан бери оталиқ ёрдами кўрсатар эди. Шу колхозни эшитганлар борми!

— Республикада бу колхоз ҳақида эшитмаган одамнинг ўзи йўқ, — деди табассум билан Юсупов.

— Ҳозирги пайтда уларга оталиқ қилишнинг ҳам қизиғи қолмади. «Хўш, нимага муҳтожсизлар!» деб сўрасак, улар Ҳеч нарсага муҳтожлик жойимиз йўқ», дейишади. «Бизнинг ёрдамимиз сизларга керакми!» деб сўрасак, «Ҳозирча унинг ҳожати йўқ», дейишади. Бир ой ўтгач эса, яна шу аҳвол. Ўзингиз айтинг-чи, бундай оталиқдан не фойда. Шундай қилиб денг, биз Тошкент область партия комитетига бизга янги адрес беришлари хусусида мурожаат қилдик.

Лукьянов тузукроқ сўз қидирмоқчи бўлди-ю, лекин очиғини айтди-қўйди:

— Биз нимжон, кучсиз хўжалик адресини сўраган эдик, — деди у.

Юсупов Лукьяновнинг ана шу сўзидан хафа бўлмади. Ҳақиқатан ҳам, уч йилдан бери совхоз давлатга пахта сотиш планини бажара олмаяпти. Уч йилдан бери гектаридан мўлжалдаги ҳосил кўтарилмаяпти. Ҳозир меҳмонларга бунинг сабабларини тушунтириш пайти эмас. Ҳа, улар бу хусусда суриштиришмайди ҳам. Уни ҳаммадан ҳам бошқа масала қизиқтирган эди:

— Совхозда нечта бошланғич партия ташкилотлари бор!

— Ўн тўртта.

— Коммунистлар қанча!

—231 нафар. Йўқ, ҳозир 230 нафар. Меҳриниса Тўйчиева Тошкентга кетди. Агар хоҳласангиз, унинг майдонини кўрсатаман. У 4-бўлимда жойлашган.

Юсупов қизиқ ва оддий бир воқеани ҳикоя қилиб берди. Унинг майдонни эсга олганлигининг боиси бор. Ана шу ерларда пахтадан мўл ҳосил олинди. Ана шу майдонда Меҳриниса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Ана шу майдондан у кечки мактабга йўл олди. Бешинчи, олтинчи, еттинчи синфларни битирди. Ана шу майдонда Тошкент қишлоқ хўжалиги техникумига юбориладиган контроль ишларини ечди. Ана шу ердан у Тошкент қишлоқ хўжалиги институти имтиҳон сессияларига йўл оларди. Энди бўлса, Тўйчиева ўз майдонига таъзим бажо айлагани келибди. Чунки ана шу майдонлар унга қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг лабораторияларини ҳар доим эслатиб туради. Уни ана шу ерга катта илмий ходим вазифасига қабул қилишди.

— Совхозда КПСС аъзолари бўлган қанча аёллар бор! — қизиқиб сўради Лукьянов.

— 25 та. Уларнинг учтаси бригада бошлиқларидир: Тожик қизи Тожихон Усмонова. У Ўзбекистон Компартияси XVIII съездининг делегати, район партия комитетининг аъзосидир. Татар қизи Ях-Ях-зода. Рус аёли Раиса Йўлдошева. Унинг фамилиясигина ўзбекчадир, холос. У ўзбекка турмушга чиққан. Унинг эри совхоздаги ҳунар-техника билим юртида ўқитувчи бўлиб ишлайди.

—Совхозингизда қанча миллат вакиллари бор. — деб сўрайди Иван Михайлович.

— Ўн тўртта.

— Сиз кўпгина қизиқ воқеаларни гапириб бердингиз, Ҳаким Юсупович, лекин булар стендларда ўз ифодасини топмаган, деди Лукьянов унга партия комитети хонасини кўрсатишган пайтда. Кейин у шундай хона заводда қандай безатилганлиги ҳақида гапириб берди.

Кейинроқ, Лукьянов совхозга куз пайтида келган чоғида, партия комитетида пайдо бўлган стендлар, диаграммалар, паннолардан хурсанд бўлади, албатта. Ана шу ҳужжатлардан у совхозда саксон беш сиёсий ахборотчи, ўттиз беш агитатор, бир юз эллик сиёсий ташкилотчи, «Билим» жамиятининг қирқ аъзоси борлигини ҳам билиб олади.

Юсуповнинг ўзи ҳам «Билим» жамиятининг аъзосидир. Унга Далварзиндаги ўрта мактабнинг директори бўлган пайтида аъзо бўлганди. У Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи, тарих фанидан дарс берарди. Дарсга кирган пайтида дерди:

— Бизнинг бугунги машғулотимизга совхозимизни барпо этишда менга сенинг отанг Володя, Филипп Кузьмич Макшанов, сенинг отанг Энахон, Туроб Каримовлар ёрдам беришган эди. Яков Васильевич Поповнинг неварасига ҳам шундай мурожаат қиларди. Макшанов, Каримов, Попов Далварзин чўлини ўзлаштиришни бошлаганлардан.

Тарих фани ўқитувчиси ҳамма билан ана шундай маслаҳат қиларди.

Макшанов 30-йилларда бу ерда от боқарди. Ҳозирги пайтда совхозда бундай вазифа йўқ. Унга ўхшаш бошқа касблар — эгар-жабдуқ тикувчилар, ем берувчилар ҳам йўқ.

Филипп Кузьмич бу ерга Волга соҳилларидан келган. Ўз-ўзидан у пахта ҳақидаги тасаввурга эга эмас эди. Россиядан келган бошқа ёшлар ҳам пахта ҳақида ҳеч нарса билмас эдилар. Лекин ғайрат-интилиш кучли эди. Баҳорда ерга чигит қадалар, биринчи суғоришга қадар эса, болалар еттита ариқ, канал қазишиб, Сирдарёдан сув келтиришди, ерни сувга қондиришди. Лекин уни озиқлантиришга ҳеч нарса йўқ эди. Ўша пайтда ўғит йўқ эди. Ҳозирги пайтлар бошқача. Шу йилнинг ўзидагина 3250 тонна азот ўғити ерга солинди. Яна 900 тоннаси ерга солиниши керак.

Тўғри, ҳозир олинаётган ҳосил билан ўша пайтдаги ҳосил ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Филипп Кузьмич 30-йилларда ҳар гектар ердан 7 центнердан ҳосил олинганлиги тўғрисида ҳикоя қилиб берганида, ёш пахтакорлар буни гўё эртак деб билишади.

Ўтган йили ана шу 4-бўлимда, Макшанов 35 йил механик бўлиб ишлаган ерда, 24 центнердан ҳосил кўтарилди.

Ана шулар хусусида тарих дарсида болаларга Юсупов гапириб берди.

Кейин унинг ўқувчилари мактабни битиришди, уларнинг ўзлари совхоз тарихининг янги саҳифаларини битишди. Эндиликда, ҳеч қайси бир участка йўкки, унда Далварзин мактабининг кечаги ўқувчилари ишламаган бўлсин. Раҳбардан тортиб то оддий пахтакоргача шу ерлик. Шунинг учун ҳам, Юсуповда ўшалар билан ишлаш иштиёқи яна уйғонди. Коммунистлар Юсуповни партия комитети секретарлигига сайладилар.

Хўш, энди мактаб ўқувчиларига совхоз тарихи тўғрисида ким гапириб беради? Буни ўқувчилар музей экспонатларидан билишади. Ана шу музейни ташкил этиш иши билан Далварзин ўрта мактабининг битирувчиси, шу мактаб ўқитувчиси, Самарқанд университети тарих факультетининг V курс студенти Қосим Ёқубов шуғулланяпти. Жонажон совхози музейини ташкил этиш унинг диплом иши мавзуидир. Ана шу фикрни амалга оширишни у Ҳаким Юсупов дарсини тинглаган пайтида дилига тугиб қўйган эди.

Албатта, ана шу диплом ишида совхоз билан заводнинг дўстлигига бағишланган бўлим ҳам бўлади. Унинг сўз бошисига эса, КПСС Марказий Комитети июль (1970 йил) Пленумининг шаҳарнинг қишлоққа, қишлоқнинг шаҳарга ёрдам кўрсатиши тўғрисидаги қарорининг бандлари асос қилиб олинади.

ПАХТАЧИЛИК СОВХОЗИ БОШ ИНЖЕНЕРИ И. Ф. ПОТАПОВ ДАФТАРИДАН

Оталиққа олган трактор заводидан олинган жиҳозлар ва асбоб-ускуналар:

Номи	Миқдори
1. Токарлик станоги	1
2. Слесарлик станоги	1
3. Парма	200
4. Дастарра	200
5. Резба кесиш асбоби	60
6. Чархлар	30
7. Фрезерлар	20
8. Эгов	100
9. Кичик парма	3
10. Токарлик станоги патрони	1
11. Прицепларнинг думалоқ айланаси	5
12. Электродлар	500 кг
13. Ўн олти миллиметрли больтлар	60 кг
14. Подшипниклар	10
15. Пионер лагери учун йиғма кроват	70
16. Устахона учун вентилятор —	1
17. Трактор учун гидрлавлик шланг	50

ЕЛКАДОШЛАР

Шаҳар билан қишлоқнинг беш диалоги

СОВХОЗ БОШ ЗООТЕХНИГИ АЛЕКСАНДР ҲОЖИЕВИЧ КОМИЛОВНИНГ ЗАВОД БОШ ИНЖЕНЕРИ АЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ БАРАБАШИН БИЛАН ДИАЛОГИ.

Совхоз бош зоотехниги Александр Ҳожиевич Комилов.

— ҲАММАНИНГ ҳам ўз ташвиши бўлади... Менинг гарданимда учта ферманинг ташвиши турибди,— дея Александр Ҳожиевич завод мутахассисини биринчи сут-товар фермасининг чорва хоналарига бошлади. Барабашин ҳайрон бўлиб елкасини қисди. Комилов меҳмоннинг юзидаги ўзгаришни сезиб, сўз бошлади:

— Бошқа чорва хоналарини бузиб ташлаб, ҳамма фермаларни бирлаштиришга қарор қилдик. Бунинг учун биз янги молхона қурилишини бошладик.

Олдинда юз метрлик қурилиш чўзилган.

— Бу ерда 120 бош бузоқ сақланади. Ана шунинг орқасида эса, янги молхоналар қурилади. Лекин мутахассис сифатида шуни айтиш, шуни қайд қилиш керакки, биргина янги хоналар барпо этиш билан чорвачилик ишини йўлга қўйиб бўлмайди. Молларни яхши боқиш ҳам керак-да.

Уч йилдан бери бу проблема бизнинг олдимизга қўйилмаган эди. Фермаларда биз озуқа етиштирувчи бригадалар ташкил этган эдик. Ез ойида молларга барра ўтларни тўғридан-тўғри майдондан олиб келинади. Эртадан кечгача озуқа тайёрлаш билан тракторчилардан Билол Ҳалилов ва Ибодулла Усеиновлар шуғулланишади. Хўш, нега эртадан кечгача! Чунки молларга кўпроқ озуқа келтириш керак. Бундан тракторчилар ҳам манфаатдор. Уларнинг маоши ана шунга боғлиқ.

Қолган беш тракторчи эса қишга пичан тайёрлаш билан шуғулланади. Уларнинг ихтиёрига трактор аравачалари берилган. Ана шу ишларга ферма мудирининг ўринбосари Кабиржон Марасулов бошқошлик қилади. Молларга озуқа тайёрланадиган майдонлар фермага қарашли бўлади. Унинг хўжайини чорвадор ва тракторчидир. Механизаторлар олган маошларидан ҳеч нолишмайди. Масалан, Ибодулла Усеинов молни семиртиргани учунгина йилига беш юз сўм олади. Шунинг учун ҳам, озуқа-ем тўғрисида унчалик бош қотирмаймиз.

— Хўш, нима ҳақида бош қотирасиз! — сўради Барабашин.

— Одамларимизни кўраяпсизми. Ёшлар фермага бир-икки марта келади-да, қорасини кўрсатмайди. Ветеранлар эса пенсияга яқинлашиб қоляпти. Хўш, уларнинг ўрнини ким босади! Ёшлар чорвага жон-дилдан боришмаяпти.

Битирув имтиҳонлари олдидан мен маҳаллий мактаб ўнинчи синф ўқувчилари ҳузурида икки соат бўлиб, уларни фермага боришга ундашга уриниб кўрдим. Лекин уларнинг розилигини ололмадим.

— Иш оғир,— дейишди улар.

Биз ҳам буни жуда яхши тушунамиз. Ахир, ҳамма нарса қўл билан бажарилади-да, ҳатто сувни ҳам кўпинча бензовозда олиб келамиз. 8 йил муқаддам, водопровод ўтказган эдик. Лекин иш «Мендан кетгунча, эгасига етгунча», қабилида олиб борилди. Қувурлар занглаб қолди, сув келиши қийинлашди.

— Мен буни нима сабабдан айтаяпман, — деди Александр Ҳожиевич ва ўйланиб қолди. Фермани сув билан таъминлаш, уни қойилмақом қилиб механизациялаш, биринчидан, бузоқларнинг вазнини оширади, иккинчидан эса чорвадорнинг маоши ошади.

Барабашин бош зоотехник нимага ишора қилаётганини пайқади:

— Хўш, яхши. Сизларда сув ҳам бўлади, авто суғориш ҳам, авто соғиш ҳам, хоналарни механизация воситасида иситиш ҳам бўлади, — деди у.

Уч кун ўтар-ўтмас, совхознинг сут-товар фермаси олдига қувурлар ортилган иккита юк машинаси ва яна кўчма электростанция келиб тўхтади..

1-СУТ-ТОВАР ФЕРМАСИНИНГ МУДИРИ ОЛИМЖОН ИСРОИЛОВНИНГ ЗАВОД МЕХАНИЗАЦИЯ ЦЕХИ БОШЛИҒИ ВЛАДИМИР АЛЕКСАНДРОВИЧ ЗИНЧЕНКО БИЛАН ДИАЛОГИ.

ИСРОИЛОВ ўз ишини яхши билади. Ҳар эҳтимолга қарши унда доимо рақамлар бўлади. Агар у Зинченко билан бундан бир йил муқаддам гаплашганда эди ,айтарли аҳамиятга эга бўлмаган рақамларни келтирган бўлур эди. Лекин Зинченко фермага келгандан кейин бошқа рақамлар пайдо бўлди. Дастлаб, у водопровод минорасидан то молхона бурчагигача бўлган беш юз метрлик жойга рулетка тортди. Бу ерда катта диаметрдаги қувурлар ётқизилиши керак. Кейин бу рулетка чорвачилик хоналарига қаратилди...

Кейин эса ,бу ерга Василий Антюхов. Шукур Орипов, Александр Прохоров, Владимир Ильчин, цехдан эса Зинченколар келишди.

— Меҳнатсеварликлари учун уларга раҳматлар айтинг, — дейди Олимжон.—Бизда фермага биринчи бўлиб Нюра хола Анашкина келади. Меҳнатсевар аёл у. Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган. У бу ердаги йигитларнинг кундузни-кундуз, кечани-кеча демай, фидокорона меҳнат қилганликларининг гувоҳидир.

Йигитлар иш жойининг ўзида тунашиб, иш суръатини тезлаштириш, вақтдан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишди. Улар биргина чорва хоналаригагина эмас, балки ёз ойларида бузоқлар олиб бориб қўйиладиган базаларга ҳам сув келтирдилар. Қурувчилар илгари ишлаган жойларида — янги молхонада 120 автоматик соғиш агрегатини монтаж қилдилар, машинада соғиш учун мўлжалланган вакуум приборларни ўрнатдилар ва шу ерга ҳам сув келтирдилар. Дам олиб ухлаган жойларида эса фонтан қурдилар.

— Бундан кўрилган фойда қандай бўлди!

Совхознинг энг яхши бузоқбоқари, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Анна Ивановна Аношкина.

Зинченконинг бу саволи тушунарли, албатта. Ана шу ерда рақамларга мурожаат қилайлик.

— Келтирилган фойда хусусида яхшиси Нюра хола билан маслаҳатлашиш мумкин. Ҳозир, биринчидан, у ўз ўзига бириктилган молларга 150 пақир сув олиб бориб беряпти, иккинчидан, ўтган йили бузоқлар суткасига 700 граммдан эт қўйишди. Шуни айтиш керакки, водопровод реконструкция қилингунга қадар, бузоқларнинг ўртача суткали эт қўйиши 550 граммни ташкил этарди. Учинчидан, Аношкина ойига 240 сўм оладиган бўлди. Йил охирига келиб эса, молларни яхши семиртирганлиги учун унга 800 сўм миқдорида мукофот ҳам беришди.

Меҳнатни янгича ташкил этишнинг яна бир яхши томони бор. Идорада чорвачиликни икки сменали ишга ўтказиш тўғрисида сўз юритиладиган бўлиб қолди. Натижада, Нюра хола ва унинг ҳамкасбларини бошқалар билан алмаштириш имкони туғилади.

Мен Қосим Ёқубов ўрнида бўлганимда, бухгалтериядан Нюра холанинг мукофотга қўл қўйган ведомостини олиб келишини сўраган бўлардим. Бу — музей учун керакли экспонат бўлади.

СОВХОЗ БОШ ИНЖЕНЕРИ ИВАН ФЁДОРОВИЧ ПОТАПОВНИНГ ЗАВОД РЕМОНТ ЦЕХИ БОШЛИҒИ НИКОЛАЙ СЕМЕНОВИЧ ПОПОВ БИЛАН ДИАЛОГИ.

Совхоз бош инженери Иван Фёдорович Потапов.

— СИЗЛАРГА ҳавасим келади,—дея Потапов Половга қараб қўйди. — Бизда ҳам ана шундай станоклар бўлса, қандай яхши бўлур эди, 25 тракторга мўлжалланган янги ремонт устахонаси қурилишини ниҳоясига етказдик. Чуқурлар қазилди. Лекин жиҳозларга келсак, уларнинг эскиларини олиб келяпмиз.

— Қўлдан нима келса, шу ёрдамни берамиз, — деб ваъда берди Попов.

Потапов Тошкентда нима ваъда қилишса Далварзинда бўлишини жуда яхши билади.

Пахта йиғим-терими даврини олайлик. Совхоз далаларида комбайнлар билан бирга завод томонидан юборилган иккита автоустахона ҳам юрди. Слесарлардан Василий Антюхов ва Виктор Березин машина тўхтаб қолган жойнинг ўзида унга ёрдам кўрсатишди.

Ундан олдинроқ эса, тракторсозлар совхозга деталлар етказиб беришди. Бундай қараганда, больт оддий бир нарсага ўхшайди. Лекин у «Сельхозтехника» базаларида бўлмагандан кейин қийин-да. Ҳаким Собиров ва Андрей Киреевлар уларни токарлик станокларида йўниш учун озмунча вақтларини кетказишганми! Деталлар эса навбат кутиб ётарди.

Шундай қилиб, Тошкентдан бошқа юклар билан бирга 60 килограмм больт ортилган юк машинаси етиб келди.

Тракторсозлар иккинчи марта бешта прицепни ўз жойидан қўзғатдилар.

Орадан бироз вақт ўтгач, Далварзинга машина келиб тўхтади. Шофёр Потаповни қидириб қолди.

—Мени Попов юборган эди, — деди у. — Токарлик ва йўниш станокларини қаерга туширай! 200 та йўниш станоги ва янги устахона учун бошқа асбоблар олиб келдим.

Иван Федорович, жилла бўлмаганда, битта йўниш асбобини совхоз музейи учун ажратсангиз, айни муддао бўларди.

СОВХОЗ ДИРЕКТОРИ ИСМОИЛ СОТИВОЛДИЕВИЧ СОТИВОЛДИЕВНИНГ ТРАКТОР ЗАВОДИ КАДРЛАР БЎЙИЧА ДИРЕКТОР ЎРИНБОСАРИ, ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КЎРСАТИШ ШТАБИ РАИСИ РАСУЛ РУСТАМОВИЧ РУСТАМОВ БИЛАН ДИАЛОГИ.

Совхоз директори Исмоил Сотиволдиевич Сотиволдиев.

СОТИВОЛДИЕВ қўлида телеграммани ушлаб турарди. Бу телеграммани у Далварзинга Тошкентдан олиб келди.

— Ана шу совғаларингиз учун сизларга раҳмат. Ўн мингинчи трактор бизники экан. Ишончингиз комил бўлсинки, биз уни ишончли қўлларга топширамиз.

Рустамов бу кишини ўн мингинчи трактор конвейеридан тушириб олинганлиги муносабати билан ўтказилган митингда кўрган эди. Абдураим Мирзааҳмедов тракторга ўтириб, уни ҳовлига олиб чиққан эди.

Энди бўлса, Сотиволдиев тракторчига характеристика беряпти. «Ўн беш йилдан бери трактор ҳайдайди. Совхозда партия сафига кирди ва ҳоказо, ҳоказо...».

Абдураим Мирзааҳмедов.

Мирзааҳмедов йиғилишда ўрнидан туриб шундай деди:

— Менга кўприк олдидаги жойни беринглар. Меникини эса, ким энг яхши деб ҳисобласа, бошқаларга ўтказинглар, деб қолди.

— Янги ерда бизнинг тракторимиз юрар эканда, — деб қизиқди Рустамов.

— Ҳа, ҳозир ҳам унинг ишидан хурсандмиз. Гарчанд ерларимиз оғир, шўрхок ерлар бўлса-да, у ўзини кўрсатяпти. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, механизаторимиз агроном билимига эга. У ер билан муомала қилишни билади. Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлигининг ўзи ҳам ана шундан дарак бериб турибди.

Агар Сотиволдиев билан Рустамовнинг ана шу суҳбати кейинроқ бўлганида эди, совхоз директори яна бир масала ҳақида — Мирзааҳмедовнинг беш йиллик планини тўрт ярим йилда бажаришга ваъда берганлиги ҳақида ҳам гапириб берган бўлур эди.

— Ўн мингинчи машинанинг мотори қандай ишлаётганлиги, ана шу трактор рулига ўтирган кишининг қўлга киритаётган ютуқлари бизни ҳамма вақт қизиқтиради, — деди митингдан кетатуриб Рустамов Сотиволдиевга қараб.

— Жуда яхши, бу бизни жуда қувонтиради. Ахир, биз ана шундай дўстликнинг туғилганлиги муносабати билан, катта режаларни белгилаяпмиз. Биз биргина митинглардагина эмас, балки даланинг ўзида сизлар билан учрашишдан қувонамиз. Ана шу ернинг ўзида сизлар биз нималарга талабгор эканлигимизни яна ҳам яхшироқ кўрасиз...

АЛБАТТА, қачонлардир юбилей трактори майдондан кетади. Бу, афтидан, совхоз музейининг экспонати бўлиб қолса керак. Завод ишчилари ҳам тарихга кирган ана шу нарсаларни кўриш учун келишади. Бу тарих Ўроқ ва Болға бирлиги тараққиётининг тарихидир. У совхоз тарихи, у завод тарихи.

У мамлакат тарихидир.

ЛЕВ САВЕЛЬЕВ,
«Вечерний Ташкент» газетасининг махсус мухбири.
1-«Далварзин» совхози — Тошкент.

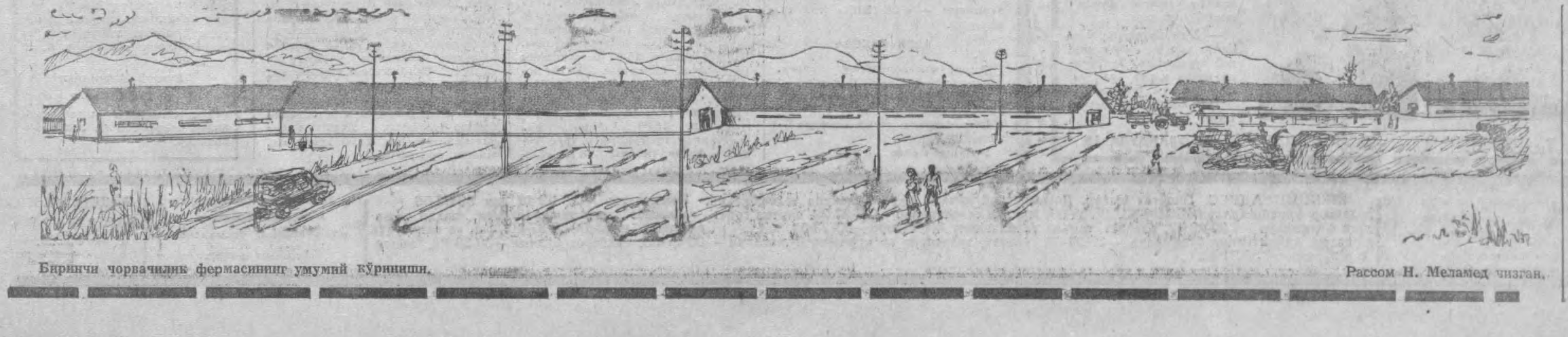

Биринчи чорвачилик фермасининг умумий кўриниши.

Рассом Н. Меламед чизган.

Сергей ГОЛЯКОВ.

„Мен — Икар!"

(Ҳикоя)

(ДАВОМИ. Боши газеталарнинг 154, 155-сонларида).

Крилов унинг фамилиясини эшитганда хатто кулиб ҳам қўйди: у Пардубице—Ческа-Тржебова темир йўл участкасида ишловчи йўл назоратчиси Ярославл Гашек эди. У билан разведкачилар акаси орқали танишишди. Ярославл дарров кўнақолди. Эндиликда Гашек ва унинг ўртоқлари ҳар куни кечқурун соат ўнда маълумотларни — эшелон, юк етказиб бериладиган станцияларнинг аниқ рўйхатини ўрмон чеккасида хилватгоҳда қолдирадиган бўлишди.

10

Разведкачилар аравада бир кишининг ўрмон чеккасига тез-тез келиб турганини сезиб қолдилар. Ҳар сафар аллақандай тугун, қоплар олиб келади. Бу белгиларга қараганда партизанлар ва ўрмонда яшириниб юрган ҳарбий асирлар билан алоқаси бўлса керак.

Нотаниш киши билан учрашувга Икар юборилди. Қайтиб келиб ахборот берди: Иозеф Смикл Високе-Место шаҳрилик новвой экан. Ўрмонга нон, кийим-бошлар олиб келаркан. Шаҳарда Високе-Место, Литомишль, Хоцендаги бир неча немис горнизонларини таъминлаб турувчи нонвойхонада ишларкан. Бу шаҳарлардаги вазиятни яхши биларкан.

Бундай одам жуда зарур эди. Аммо Крилов бундай ишда шошқалоқлик қилмади. Гестапо турли кўринишдаги жосусларни юборишини у биларди. Аввал партизанлардан суриштиришга аҳд қилди.

Кўп кутилмади. Ўрмон халқи Смиклга бизнинг одам деб жуда яхши характеристика беришди. У немислар тумшуғи остидан озиқ-овқат ортилган бутун карвонларни партизанлар учун олиб кетган вақтлари ҳам бўлганди.

Шу йўсинда группада яна бир ёрдамчи пайдо бўлди. Аввало у разведкачиларни ишончли ҳужжатлар билан таъминлашда ёрдамлашди. Бу иш осон эмасди. Смикл танишлари орқали комендатурадан пропуск бланкалари топиб келтирди. Аммо свастика тасвири туширилган қалин кўк карточкага пропуск эгасининг фотосурати ёпиштирилиши керак эди. Уни қаердан олишади? Разведкачиларда на фотосурат ва на фотоаппарат бор. Шунда Иозеф ўрмонга яқин-яқинларгача ҳам бозорларимизда «жануб манзаралари» тасвирланган сурат олдида турадиган аппаратга ўхшаш уч оёқ устига ўрнатилган катта тахта яшчик олиб келди.

Суратга тушиш баҳонаси билан разведкачилар ўсиб кетган соқолларини қиртишлаб олдирдилар ва ўзларини одамбашара ҳолига келтирдилар. Лекин суратлар тайёр бўлгач, уларнинг ҳаммаси хатто ўз туққан онаси ҳам танимайдиган даражада бир хил чиққанлиги аниқланди. Биргина Лерага ёқиб қолди. Тахта яшчик қаршисига ўтириб суратга тушиш унга ёқиб қолди ва у Смиклдан яна бир неча нусха кўчириб беришни илтимос қилди.

Пропускага суратдан ташқари немислар эхтиётлик билан яшириб қўядиган муҳр ҳам бослиши керак. Чех катта бир шишада спирт кўтариб комендантнинг ҳузурига ўзи борди. Кабинетнинг ўзида ўтириб биргаликда ичишди. Смикл пайт пойлаб немиснинг стаконига қаттиқ ухлатадиган дори солиб қўйди. Комендант хуррак отабошлагач, Иозеф чўнтагидан калидларни олди. Эрталаб разведкачилар хилватгоҳдан муҳр босилган ҳужжатларни ва «Бир кишини уйимга жойлаштиришим мумкин. Рация билан» деб ёзилган хатни олишди.

Крилов Марказга хабар қилди:

«Високе-Место шаҳридаги нонвойнинг уйида яширин учрашув жойи ташкил этиш имконияти бор».

Марказ планни маъқуллади. Шаҳарга Икарни радиостанция билан жўнатишни таклиф қилди.

11

Энди қўмондонлигимиз душман эшелонлари ҳаракати, мудофаа иншоотлари қурилиши, гарнизонларнинг сони, ўқ-дори омборлари, аэродромларнинг қаерда жойлашгани ҳақидаги батафсил маълумотларни ҳар куни олиб турадиган бўлди. Бироқ, немислар ҳам ўзларини ҳар қадамда ўткир кўзлар кузатаётганини худди сезиб қолганга ўхшашади. Сферали антеннаси бўлган автобуслар тез-тез ўрмон ёқасига келадиган бўлиб қолди. Танаффус қилишга, эфирга жуда қисқа сеанслар билан чиқишга, турар жойни ўзгартириб туришга тўғри келди.

Бир куни Марказдан «Озиқ-овқат, қурол-яроғ, портлатгич моддалар ортилган юкларни қабул қилиб олишга тайёргарлик кўринг» деган хабар олинди.

Крилов жавоб йўллади: «Самолётни сабрсизлик билан кутмоқдамиз. Юклар ташланадиган жой Добржиков қишлоғидан 2 километр шимоли-ғарбдаги ўрмонда бўлади. Таниш сигнали — уч бурчак томонлари 80 метр бўлган учта гулхан».

Бир неча тун қаторасига гулхан ёқишди, аммо самолёт кўринмади. Ё «ҳаво идораси» панд бериб қўйди ё ўша қизғин кунларда машина етишмай қолганди. Ниҳоят Марказдан радиограмма келди: «Шу бугун кечаси албатта самолёт боради».

Ҳар эхтимолга қарши Крилов катта гулханлар ёқишни буюрди. Уларни немислар сезиб қолди. Бир неча самолёт осмонга кўтарилиб ўрмон устидан айланиб учди.

Эрталаб уч юзта гестапочи ва эсэсчилар машиналарда ўрмонга етиб келишди. Автоматларни ўқталиб ўрмон ичкарисига киришди.

Крилов группага пухта ниқобланган ер ости бункерларига яширинишни буюрди. Ўзи вазиятни кузатиб туриш мақсадида юқорида қолди.

Партизанларни қидириш бир неча кун давом этди. Фашистлар неча марталаб разведкачилар устидан ўтишди, лекин ҳеч нарса топишолмади.

Шунга қарамай, группа аввалги жойида қололмасди. Бир неча километр шимолий шарқ томонга кўчиб ўтишга қарор қилинди. Янги жойга ўрганмасларидан яна ташвиш тушди: рация учун батарея тугаб қолди.

Вазият эса деярли ҳар соатда ўзгариб турарди. Немислар Прага остоналарига шошилинч равишда ҳарбий қисм, жангвор техникани олиб кела бошлашди. Темир йўлларда ҳам ҳаракат кучайди. Ярадорлар ортилган эшелонлар шарқдан ғарб томонга тўхтовсиз ўтиб турарди. Қарама-қарши томонга эса танк, ёнилғи солинган цистерна, ўқ-дори, техника, қўшин ортилган платформалар борарди. Гангиб қолган фашистлар эшелонларни дам ғарбга, кейин уни қайтариб шарққа, кейин ғарбга юбораётганликларини Гашек айтиб берди.

Группа Марказ билан алоқа қилиб турмаса фаолиятининг аҳамияти йўқ. Юзлаб кишилар қилган улкан меҳнатнинг самараси бўлмайди. Криловга чех партизанлари, «Ян рус», «Ермак», «Орёл» отрядларидан маълумотлар келиб турибди. Партизанлар кенг районларни назорат қилиб турдилар. Улар топиб келаётган маълумотлар қўмондонлигимиз учун ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Буларни етказишнинг йўли борми?

Марказ билан алоқа қилиш учун нонвой Смикл уйида жойлашган Икар радиостанциясидан фойдаланишсинми? Аммо Икар душманнинг нақ тумшуғи остида ишлаяпти. У Марказга Прага остоналаридаги вазиятга тегишли ўта муҳим ва масъулиятли хабарларни етказмоқда. Ўрмон билан мунтазам алоқа қилиб туриш кундалик хавф-хатарни янада кучайтиради. Крилов пландан воз кечди.

Мутлақо кутилмаган ёрдам етиб келди. Яна чехиялик ўртоқлар кўмаклашишди. Кичик Горная Селения шаҳарчасида истиқомат қилувчи ўқитувчи Мирослав Китлерда бир неча комплект батарея топилиб қолди.

У узоқ йиллар ишлаган мактабнинг физика кабинетида Китлер тажриба ўтказиш учун тўпланган жуда кўп аккумулятор ва батареялар бор экан. Ўзининг запаслари кимга кераклигини билгач, ўқитувчи бир пастда шкафларини бўшатди.

Крилов рациясидаги контроль лампочка яна милтиллай бошлади. Кечалари разведкачилар Москва обозчига берилиб қулоқ солишар, фронтдаги сўнгги ахборотларни тинглашарди. Совет Армияси муваффақиятли равишда душманни тор-мор келтирмоқда. Қўшинларимиз Германиянинг бутун шимолий-шарқ қисмини эгаллашди, Венани озод қилишди, Одердан кечиб ўтишди. Чехословакия территориясида қизғин жанглар бормоқда. Аммо фашистлар бу ерда шиддат билан қаршилик кўрсатмоқдалар.

Солдатларимизга ҳар бир қарич ерни жанг билан олишга тўғри келди. Душман совет қўшинларининг илгари силжишини тўхтатишга уриниб кўрар, кўпинча жон-жаҳди билан қарши ҳужумга ташланар эди.

Марказ разведкачилардан фронтга техника ва қўшинлар ташиш, мудофаа иншоотлари ҳақида батафсилроқ маълумотлар юборишни талаб қилди.

Бу маълумотлар сўнгги ҳал қилувчи зарбага тайёргарлик учун кераклигини Крилов фаҳмлаб олди. Бундай зарба берилишига оз вақт қолгани кўриниб турарди. Бундан ташқари, чехлар пойтахтининг худди ўзида маълумотлар тўплаш ва жўнатиш учун Икарни Прагага юбориш ҳақида буйруқ олинди.

12

Икарни Прагага юбориш... Айтишга осон. Крилов ва унинг ўртоқларига кўпгина муаммоларни ечишга тўғри келади: Прагага кириш учун керакли ҳужжатлар қаердан олинади, шаҳарда Икар учун мос бошпана топиб бўлармикан, Прага яширин ташкилоти билан қай йўсинда алоқа ўрнатилади-ю, ундан Марказ учун зарур маълумотларни қандай олиш мумкин?

Крилов маҳаллий партизан отрядлари раҳбарлари билан маслаҳатлашишга аҳд қилди. Катта Гонза унинг сўзларини диққат билан тинглади, ёрдамлашишга ваъда берди. Икки кундан кейин шартлашилган жойда мактуб пайдо бўлди. Партизанлар ҳар ҳафтанинг охирида Високе-Местога оиласини кўриш учун келадиган Прагада яшовчи Ярослав Аккерман билан алоқа қилишни маслаҳат беришганди.

Аккерман уруш бошлангунга қадар Прагадаги кичик газеталардан бирида ишлаган. Немислар келгач, журналистликни ташлаб область ер бўлимида ишга жойлашди. Прагада унинг квартираси, редакциядаги иш фаолияти давомида орттирган танишлари бор.

Крилов келаётган шанбани тоқатсизлик билан кута бошлади. У Аккерман билан кечқурунлари одатда одам кўп бўладиган кичик пивохонада учрашишга ваъдалашди.

Аккерман худди белгиланган вақтда залга кириб келди. Буфетга яқинлашиб пиво буюрди ва кружкани кўтариб шартлашиб қўйилган, разведкачилар кутиб ўтирган стол томон шошилмай юрди. Учрашувдан кўзда тутилган мақсадни Аккерманга олдиндан айтиб қўйишган экан. у дарров гап бошлади: ҳужжатлар тайёр бўлиши билан Икар Прагага жўнаб кетади ва уникида истиқомат қилади. Икар Прагада Аккерман орқали керакли алоқалар ўрнатиши, муҳим воқеалардан тезда хабардор бўлиб туриши мумкин.

— Хавфли ишни зиммангизга олаётганингизни яхшилаб ўйлаб кўрдингизми? — сўради Крилов.— Фош бўлинган тақдирда — ўлим шак-шубҳасиз. Оилангиз, болаларингиз бордир?

Аккерман рози бўлиб бош силкитди.

— Ҳа, албатта, шундай. Лекин мен коммунистман!

13

«1945 йил 15 апрель Соколовга. Эртага Икарни Прагага жўнатаман. Маълумотлар олиш учун кенг алоқага ва жуда қулай имкониятларга эга бўлган ишончли киши билан бирга ишлайди.

Крилов».

14

Икар Прагага 19 апрелда Аккерман билан бирга келди. Дастлабки кунлари Крилов кўприкка яқин катта кулранг уйдаги унинг квартирасида яшади. Орадан кўп ўтмай яширин ташкилотчилар билан учрашди. Аммо Марказ билан мустаҳкам алоқа боғлашнинг имкони бўлмади.

Аккерман квартираси биринчи қаватда эди. Радиоалоқа учун энг ноқулай жой: антеннани ўрнатиш қийин. Вақтинча шаҳарни тарк этишга тўғри келди. Яширин ташкилотчилар маслаҳати билан Икар Прага яқинидаги Клинец қишлоғига кўчиб ўтди. Пешек фамилияли ишончли ўртоқникида яшай бошлади. Аккерман маълумотларни ўз алоқачиси орқали юбориб турди. Пешек хунук хабар олиб келмагунча ҳамма иш яхши борди:

— Прага билан Клинец орасидаги доимий поезд ҳаракати тўхтатилди. Немислар махсус пропускасиз шаҳардан ҳеч кимни чиқаришмаяпти.

Икар Прагага қайтишга қарор қилди. Яширин ташкилотчилар унга янги квартира тайёрлаб қўйишди. Уй эгаси билан таништиришди.

— Иозеф Покорни, ишчи, коммунист. Уйда хотини билан акаси яшайди. Ҳеч ким панд бермайди.

Покорни Икарни кичик хонага бошлаб кирди.

— Мана, хона ва уйнинг калидлари. Сиздан бошқа бу ерга ҳеч ким кирмайди.

Икар тезда антеннани ўрнатиб передатчикни буради. Янгиликлар тўпланиб қолганди:

«Марказ, Соколовга. Уч немис дивизияси ва 70 минг эсэсчи Прага мудофаасига тайёрланмоқда. Яширин ташкилотчи коммунистлар аҳолини қуролли қўзғолонга ҳозирламоқдалар. Барча йирик корхоналарда ишчилардан жанговар отрядлар тузилмоқда.

Прага аҳолиси Совет армиясининг келишини сабрсизлик билан кутмоқда. Одамлар фақат шу ҳақда гапиришяпти. Фашистлар ҳам тайёргарлик кўришяпти. Катта уйларнинг деразаларига пулемётлар ўрнатишяпти.

(Давоми бор).

Редактор ўринбосари
М. КАРИМОВ.

ШАХМАТ ОЛАМИДА

Туз қайси гроссмейстерда?

ГРОССМЕЙСТЕРЛАРНИ шахмат худолари деб ҳам юритишади. 4 июлда Москвада ва 6 июль куни Америкада шахмат худоларидан тўрт киши «жаҳон учун»

Б. СПАССКИЙ

жангга тушди. Булар Виктор Корчной ва Тигран Петросян ҳамда американлик Роберт Фишер ва даниялик Бент Ларсенлардир. Шахмат олами бу гроссмейстерларни беш қўлдек танийди. Улардан бири—Тигран Петросян Михаил Ботвинник ва Борис Спасский каби шахмат шоҳларини енгиб олти йил шахмат қироли бўлиб турган. Виктор Корчной эса жаҳон чемпионлигидан бўлак дунёнинг барча юксак шахмат мукофотларининг мазасини татиган. 28 ёшли Роберт Фишерни шахмат ишқибозларига «майдалаб» тушунтиришга ҳожат йўқ. Жаҳон чемпиони Б. Спасский сўзи билан айтганда, Фишер тахтга минмай туриб подшолик шуҳратига эга бўлди. Бент Ларсен ўзи ҳақида ўзи гапира қолсин. Мана унинг ўз мақоласидан олинган сатрлар: «Янги жаҳон чемпиони Бент Ларсен бўлади!».

Янги чемпион ким бўлади, бу келгуси йилнинг жумбоғи. Лекин шахмат тожини олиш учун Борис Спасский билан ким беллашади, тўрт даъвогардан кимнинг имкониятлари устун, гап шу ҳақда.

Шахмат мутахассислари Москвадаги учрашувда, Корчнойни камситмаган ҳолда, Т. Петросяннинг имкониятлари устунроқ, экс-чемпион «матчларнинг пири» дейишмоқда. Лекин Белградда Фишерга катта ҳисоб билан ўйинни бой берган, Испанияда 22 ёшли немис гроссмейстери Хюбнерни «бир амаллаб» ютган Петросян бунда тўрт-беш йил бурунги Петросян эмас деган гаплар ҳам бор. Лекин дангаллиги билан танилган Корчной ўз имкониятлари ҳақида нима дер экан? В. Корчной: «Т. Петросян билан шу кунгача бўлган учрашувларимизда ҳисоб унинг фойдасига 5:4 эди. Лекин

Р. ФИШЕР

Б. ЛАРСЕН

навбатдаги матчда шу нисбатни ўзгартириш умидим бор». Т. Петросян эса бу матч ҳақида босиқлик билан «шошилмаган қул 15 кунда ҳақиқатга етади» деб сир бермай турибди. Майли, шошилмаганимиз бўлсин. Москва матчидан кўнгилимиз тўқ, бу ўйинда ким ютиб ким ютқазмасин, бари бир совет шахмати ютади.

Петросян-Корчной учрашувининг 1-ўйини 35-юришда дуранг натижа билан тугади.

Фишерми, Ларсенми? Бу икки шахмат пирининг бир-бирини кўрарга кўзи йўқ. Ўтган йилга қадар Бент Ларсеннинг шуҳрати бир қадар баландроқ эди. У 12 та йирик мусобақанинг 10 тасида биринчи ўринни эгаллаб, не-не шахмат алпларини ора йўлда қолдириб кетди. Бунинг устига шахсий учрашувларда Фишерни ишончли равишда мағлуб этди. Лекин шунга қарамай Фишер сўнгги бир йилда шундай чўққига кўтарилдики, даниялик гроссмейстернинг бунга ҳавас қилмай иложи йўқ. Фишер бу «афсонавий қаҳрамонлик»ни асосан 3 шахмат жангида ортирди, дейиш мумкин. Булар 1970 мартда Белградда ўтган «СССР термаси—Жаҳон термаси» (Фишер-Петросян 3:1), шу йили сентябрида жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг зонал турнирида яккаш ғолиблик ва ниҳоят яқинда Канадада тугаган (Фишер—Тайманов 6:0) учрашувларидир.

Марк Таймановнинг Канададаги мағлубияти янгилик эмас, лекин олти учрашувда мутлақо очкосиз қайтиши кутилмаган ҳодиса холос. М. Тайманов бу ўйинга қандай тайёрланганлиги унинг ёлғиз ўзига аён, лекин ленинградлик гроссмейстер сўнгги йилларда Фишер ҳақида жуда кўп ёзиш ҳамда асосли ва асоссиз интервьюлар беришни одат қилиб олганди. Мана, Таймановнинг матчга жўнаб кетиш олдидан берган сўнгги интервьюси: «Мен биламан, аллакимлар Фишер мени катта ҳисоб билан мажақлаб ташлашини фолбинлик қилишаяпти. Лекин мен бу бахсчиларнинг овозини ўчириш учун ҳам бор кучимни ишга соламан». Шамол бўлмаса дарахтнинг учи қимирламайди деган таъбир шу ерда ўзини исботлади. Бахсчилар ҳақ чиқди...

Матч олдидан Фишернинг ҳам руҳи тетик эди. Американлик гроссмейстер бунга ҳақли эди-да: «Менинг назаримда, — деб ёзганди Фишер ўйин бошланмасданоқ, — Тайманов даъвогарлар орасидан мени ва Ларсенни ютолмайди!» Лекин шуни ҳам айтиш керакки, М. Тайманов бу учрашувда 100 процентли ютуқни ҳам бой берди. (Масалан, иккинчи партияда кечиктирилган ҳолат). Борис Спасский Фишер—Тайманов матчида юз берган тафовутга фақат американлик гроссмейстернинг талантигина эмас, гроссмейстерлар даражаси ҳам с а б а б ч и деб, жуда тўғри баҳолади. М. Тайманов шахмат тренерларининг холисанилло фикрига кўра совет гроссмейстерлари орасида 10—12 столга тўғри келади.

Хуллас, жаҳон чемпиони билан ким жанг қилади? Борис Спасскийнинг пўлат қўрғонигача бўлган темир панжаралардан ким омон-эсон ўта олади? Виктор Корчной бу саволга шундай жавоб қилади:

— Янги қаҳрамон йўқ. Карта ҳар уч йилда чийлаб турилибди, бу ўйинда қайси карта Туз чиқишини ким билади?

Туз қайси гроссмейстерда экан?

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Т. ПЕТРОСЯН

В. КОРЧНОЙ

Реклама ва эълонлар

Кино

6 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кечқурун).

Ҳаётнинг бир куни — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Халок бўлган жавоб беради — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Чингачгук—Аждаҳо — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Асосий зарба (2 серия) — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳаётнинг бир куни — «ТЕЛЬМАН номли.

Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли.

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўтмишдан садо — «ХИВА».

7 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ўтмишдан садо (жуфт соатларда), **Виннету — апачлар йўлбошчиси** (тоқ соатларда). — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Яшасин севги! (кундуз соат 12, 3, кеч 8.45 минутда), **Ярим соатлик мўъжиза** (эрталаб соат 10, кундуз 5.30 ва 7 да): — «КЎКЧА».

Асримиздан миллион йил илгари (эрталаб соат 10, кундуз 11.40 1.30, кеч 6, 8 ва 9.40 минутда), **Гул ва тош** (ўзбек тилида, кундуз соат 3.20 минутда): — НАВОИЙ номли.

Асосий зарба (2 серия) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — ТЕЛЬМАН номли.

Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли.

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўтмишдан садо — ХИВА».

Телевизор

6 ИЮЛЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 «Табиат ва инсон». 18.00 Рангли телевидение. Болалар учун. «Каштанка» Мультфильм. 18.30 КПСС XXIV съезди материалларини ўрганувчиларга ёрдам. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 19.05 Телевизион қўғирчоқ театри. 19.25 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.40 «Шеърият гулшанида». Тошпўлат ҲАМИД. 20.10 «Жиноят ва жазо». Бадиий фильм 1-серия (рус тилида). 22.00 «Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой». 22.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР чемпионати. ЦСКА — «СПАРТАК» (Москва). 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 18.15 Ёш ижрочилар концерти. **Москва кўрсатади.** 19.00 Москва композиторлари билан учрашув. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Бадиий ўқиш. 20.45 «Шайтон изидан». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Судхўрнинг ўлими». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 20.00 Абитуриентлар учун. Химия. **Рус тилида:** 21.00 «Константин Огневой суратга тушади». Фильм-концерт. 21.35 «Қишлоқ ўқитувчиси». Бадиий фильм.

7 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 «Объектив». Фотоҳаваскорлар учун кўрсатув. 13.45 Рангли телевидение. «Салб юлдузи остида». Бадиий фильм. 15.00 Беш йиллик марралари. Репортаж. 15.30 Янгиликлар. 15.35 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 18.15 «Юлдузча». Телевизион журнал. 18.50 Миллионлар ленинча университети. 19.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади. «Саёҳат Тошкентдан бошланади». Ҳужжатли фильм премьераси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение. «Рус калейдоскопи». Телевизион-музикали фильм. 20.45 «Шайтон изидан». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 22.30 Спорт кундалиги. 23.15 «Вақт» информацион программаси. 23.45 Рангли телевидение. «Дўстлар учрашуви». Концерт. 01.10 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 «Орлёнок» студияси ёш мухбирларининг СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Л. Яшин билан учрашуви. 18.05 Рангли телевидение. Болалар учун. «Кичкинтой ва қора ниқоб». Мультфильм. 18.30 «Уралмаш. Беш йиллик. Биринчи йил». Телеочерк. 19.00 Бадиий ҳаваскорлар концерти. 19.25 Китоб дўкони. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.05 Ишчи — фахрли ном. 20.35 «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1941 йил ҳақидаги серияси. 21.25 Марайим Жалилов куйлайди. 22.05 «8-шахтадаги воқеа». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 19.00 Абитуриентлар учун. Математика. 20.00 Абитуриентлар учун. Химия. **Рус тилида:** 21.00 «Ярим тундаги учрашув». Фильм-концерт. 21.20 «Яккама-якка». Бадиий фильм.

Радио

6 ИЮЛЬ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Ғўзалар гуллаганда». Суҳбат (русча). 18.10 Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. С. Жалил. Квартет. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Қорақалпоқ куйлари. 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.50 «Саломатлик—туман бойлик» туркумидан. Профессор М. Ҳамидованинг «Кўз касалликлари» суҳбати (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.15 Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар. 22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. С. Анорбоев. «Умр» повестидан боблар (ўзбекча). 23.15 Ўзбек классик куйлари. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 М. Горький. «Коновалов». Радиоинсценировка (ўзбекча). 19.30 Совет Армияси жангчилари учун концерт. 20.00 Далада ишлаётганлар учун концерт (тожикча). 20.30 Г. Мушель. Фортепьяно ва оркестр учун олтинчи концерт. 20.50 «Қорақум гази». Туркманистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча). 21.00 Э. Воҳидов. «Нидо» поэмаси асосида композиция (ўзбекча). 21.40 Москва.

7 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Қувонч қўшиқлари. 8.25 Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 Жонажон ўлка ҳақида қўшиқлар. 9.50 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (тожикча). 11.15 «Социалистик жамиятнинг социал структураси». Тарих фанлари кандидати М. Камолов суҳбати (ўзбекча). 11.30 Балетлардан рақслар. 12.15 Беш йиллик илғорларининг талабаларига мувофиқ концерт. 13.30 Совет композиторларининг қўшиқлари. 16.10 Музикали эшиттириш. 16.50 «Правда» газетасининг обзори. 18.00 «Партия планлари —бизнинг планларимиз» (русча). 18.10 Халқ ҳофизларининг концерти. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 19.20 Қозоқ куйлари. 20.00 «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали. 20.30 Саноат ходимлари учун концерт. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт. 22.15 Тожикистон композиторларининг эстрада қўшиқлари. 22.40 Шеърият кечаси (ўзбекча). 23.15 Куйлар тинглаб дам оламиз. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон композиторларининг хор асарлари. 19.30 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Ў. Умарбеков. «Уч» повестидан парча (русча). 20.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. 20.30 Корейс куйлари. 21.00 Қардош халқлар адабиёти. Грузин ёзувчиси К. Лордкипанидзенинг «Цабуня» ҳикояси (ўзбекча). 21.40 Москва.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Окунскийга отаси

Виктор Андреевич ОКУНСКИЙнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 БЕТ. Тошкент оқшоми. 6 ИЮЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП УЗБЕКИСТАНА и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари —33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2595. Р — 00542.